

AZ ÉRTESÍTŐ

Megjelenik havonta egyszer.

Előfizetési ára egész évre 12 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: WIGDER SAMU.

„Fel, fel vitézek...”

Régi igazság, hogy bajban, igazságtalan megbántásban egymásra találunk azok, kik különben ellenkező mesgén haladnak.

Örvendetesen bizonyult ez be most is, mikor hazánkat álnokul, ok nélkül, orvul támadták meg azok, akik barátságot hazudtak, ragaszkodást színeltek irányában.

Ellentéteket szitottak, elszakadásra, lázadásra uszították hazánk idegen ajku szülőtteit és mikor látták, hogy lelepleztük kisdéd játékaikat, mikor a szerajevói gáztett után a monarchia népei mint egy ember fájdalmasan feljajdultak, megtorlást, véres elégtételt követelve, fel akarták tartóztatni megbosszuló karunkat, hogy így is ürügyet találjanak belénk kötni, gondolván, hogy itt az ideje megsemmisíteni bennünket, biztosan számítva, hogy az általuk elvetett izgatás magja már kikelt.

Igy történt!

Tekintetes királyi törvényszék!

Méltóságos Elnök Ur!

Tisztelt esküdt uraim!

Nagy bűn az, melylyel terheltén Önök előtt állok, de hallgassák meg mentségemet és akkor talán a könyörület utat talál szívükhez. Akkor talán azon meggyőződésre fognak jutni, hogy bűnöm már megszületésekor méhében hordta a bűnhődést, a z é n bű n h ö d é s e m e t.

Vagyonos gentry-családból származom. Korán jutottam árvaságra. Gyámom, nagyműveltségű, demokratikusan gondolkodó volt. Személyesen ellenőrizte nevelésemet és csak természetesnek fogják találni, hogy minden igyekezete odairányult, hogy neveltetésem az ő modern, demokratikus fel fogásához simuljon.

Tanulmányaim befejezése után, mérnök-doktori oklevéllel zsebemben, külföldre mentem. Bejártam Német-, Francia- és Angolországot, sokat lát-

De a magyarok Istene másképp rendelte. Mikor hazánk fiai látták, hogy bajban a haza, elfelejtették az ellentéteket, lehulltak a válaszfalak és a legnagyobb gátság meghozta a nemzeti együttérzés, a közös haza iránti szeretet dokumentálását. Magyar lett mindenki, akit a magyar föld táplál, a hazafias érzés lángolt fel asszonyban, férfiben, ifjuban, aggban, gyermekben egyaránt és fegyvert fogott még az is, kinek nem a hívó szó, hanem a hazaszeretet nyomta kezébe a kardot.

Sziklafalként állt a magyar haza minden élő lelke felséges uralkodója mellé.

Urunkat, királyunkat fájdóan sújtotta a sors keze. Élete alkonyán gonosz kezek rombadöntötték alkotását, melyért egy emberöltőn át dolgozott: a békét. Népei, melyek rajongó szeretettel tekintenek fel fenkölt személyére, kárpótlásul átnyujtanak a legfelsőbb Hadurnak egy drágább ajándékot: a győzelmet!

Igazságos az ügy, melyért harcba szállunk, győznünk kell!

tam és tapasztaltam, de mindenekfelett demokratikus gondolkozásom erősödött meg.

Tapasztalatokkal gazdagon, tele életkedvvel, tervekkel a jövőre érkeztem vissza. Nagykorú lettem. Birtokomat bérbeadtam, mert nem éreztem kedvet a gazdálkodáshoz, viszont a henyélés sem volt elemem, dacára annak, hogy vagyoni helyzetem gondtalan megélést biztosított.

Megnyitottam irodámat. Összeköttetésem és — szerénytelenség nélkül mondhatom — tudásom olyannyira méltányláshoz segítettek, hogy fényes lett volna egzisztenciám akkor is, ha nem örököltem volna oly nagy vagyont.

Igy nem hiányzott semmi ahhoz, hogy megelégedett, boldog ember legyek, míg egyszer felvirradt a nap, mely a teljes boldogságot hozta, de az örökös boldogtalanságot is.

Néha-néha be szoktam térni városunk egyik éjjli mulatójába. Ugy történt egy este is, körülbelül egy év előtt. Egy új arcot láttam a hölgyek között, mely első pillanatra lekötötte figyelmemet.

Olyan arcot, melyet sohasem felejt el az ember,

Tegyék meg kötelességüket azok is, akik itt-hon maradtak, gyámolítsák azokat, kiket hadba induló vitézeink gondjainkra bízunk.

Lelkesen, tüzzel, igaz szívből hangzik fel végig az országon, bérceken, völgyön:

Éljen a király!

Éljen a haza!

Éljen a hadsereg!

És udvaromon egy fiatal anya, kinek ura harcba szállott, lelkesen éneklé két kis fiának:

„Fel, fel vitézek“

Szirmai Andor.

Egy új korszak küszöbén.

A világtörténelem egy új korszakára ébredtünk valósággal, szinte egy kézfordulóra! Ma még sűrű fátyol fedi előttünk azt a jövőt, mely megmutatja nekünk tisztító-e. vagy még a létező jót is elsöprő-e az a rettenetes vihar, amely egy szemvilánásra sötét fekete felhőket borított világrészünknek eddig sem valami nagyon derült egére; felhőket, a melyekből percről-percre öldöklő, pusztító villámok cikáznak!

Amit eddigelé csak rémes álomlátásnak, csak holmi fantasztikus utópiának tartott a civilizált emberiség, de különösen a hidegen számító üzleti szellem, az meglepetésszerűen borzalmas valóra vált: *a világháború* fuziója nem képzelte réme többé, hanem valóság!

Teljes gigászi nagyságában áll előttünk!

Nincs ember, nincs a társadalomnak az az

ha egyszer látta. Aranyszőke hajkótonás fej, bánattól sápadt Madonna-arc, bánatosan tekintő fekete szemek, fekete pillák. Királynői természet.

Első pillanatban annyira elfogódott voltam, hogy nem is hallottam a Madám szavát, aki azt kérdezte, hogy mit parancsolok? Olyan rokonszenves szállta meg szívemet a szép ismeretlen iránt, melyről nem tudtam magamnak számot adni. Ma már tudom, hogy mi volt: *s z e r e l e m e l s ő l á t á s r a!*

Bementem a szeparéba és behivattam szép ismeretlenemet. Belépett, zavartan jesütve gyönyörű, bánatos szeméit, köszönt és felkérésemre helyet foglalt. Beszélgetni kezdtünk erről-arról. Mindjobban belemelegedtünk. Intelligenciája meglepett, annyira, hogy elfelejtve a helyet, előkelő szalónban képzeltem magam.

Barátságos társbeszélésem annyira hatott, hogy elbeszélte történetét.

Egy ismert tanár leánya volt. Szülei nagy házat vezettek. Gyakori vendég volt náluk egy huszárfőhadnagy, kölcsönösen megszerették egymást és egy gyenge pillanatban megfeledkezett magáról.

osztálya, melyet ne érintene korszakunknak ez az új, ez a véres fázisa, mégis mi is, bár óriási távol-ságban állunk mindennemű politikától, és csak csendes szemlélői vagyunk a háború óriási horderejű eseményeinek, szó nélkül nem sikolhattunk el ezek mellett!

A Gondviselés kifürkészhetlen és végtelen bölcsességébe vetjük bizalmunkat, mely tán remélni engedi, hogy hazánk, melyet a költő szavai szerint „*a balsors már oly régen tép*“, nem megroppanva, hanem fiai fegyvereinek dicsőségétől regenerálva, győztesen kerül ki ez óriási bonyodalomból és bizom abban, hogy talán akkor, mikor e soraim szaklapunk legközelebbi számában napvilágot látnak, már egy jobb korszak pirkadó hajnalát pillantjuk meg horizontunkon! Adja az Ég, hogy így legyen!

*

E kis bevezetés után magunkra térve, a múlt számban kinyilvánított visszavonulási szándékom mellett is teljesítettem lapunk kedves Szerkesztőjének hozzám újabban is intézett ama kérelmét, hogy szaklapunkba írjak.

Teszem ezt, mert különösen a jelenben, e zürzavaros, sulyos napokban erkölcsi kötelességemnek ismerem azt, hogy mindenki támogassa tehetsége szerint azt a mi sajtóorganumunkat, a melyre, a mint azt számos alkalommal is mindenkor hangsúlyoztam, nekünk feltétlenül szükségünk van.

Nyugodt lélekkel megtehetem ezt már azért is, mert végre is visszavonulási szándékom csakis azt jelentette, *hogy nem kívánok többé aktív részt magamnak az egyesületi szervezkedés munkájában.*

Mikor anyának érezte magát, kénytelen volt ezt megvallani szüleinek. Vallomásának borzasztó hatása volt. Apját szívszéhhüvés érte, anyját pedig sirba vitte a bánat. A főhadnagyot elhelyezték és hirt sem hallott többé felőle. Testvérei nem akartak többé róla tudni, kiutasították és miután a klinikán megszülte gyermekét, egyedül állott a világon, minden támasz nélkül. Gyermekeit kiadta falura, ékszereit, ruháit eladogatta és így fizetett a gyermekért és éledgelt, állás után futkározva. Nem talált semmit és így egy napon a Duna partján találta magát. Mikor már meg akarta tenni a végzetes ugrást a hálokba, mintha gyermeke hívó szavát hallotta volna:

„M a-m a!“

Ez visszarántotta a tulvilág küszöbéről. Élni, élni akart gyermekeért, ha mindjárt bűnben is, vezekelni élve, pedig nem volt más bűne, csak az, hogy: *h i t t!*

Korgó gyomorral, de szilárd léptekkel eljött ide, a nyilvános házba és a ház tulajdonosa befogadni, megígérve, hogy rendszeresen fogja fizethetni a gyermek tartásdíját és minden hónapban egy bizo-

Én megtettem, a mit e téren tehettem, hogy sikertelenül: ez nem rajtam mult. Haladianak a megkezdett uton mások és kívánom szivből, hogy több szerencsével!

Ezt, a szervezkedés ügyét érintve csak megjegyezni kívánom, hogy a legtöbben közülünk bizonyára osztani fogják azt a véleményemet, hogy erre a szervezkedésre most az időt alkalmasnak nem látom.

Politika és társadalom a jelen háborus időkben oly izzó forrongásban van, a mely minden higgadt akciót és tervezést kizár.

Ennek lehűltét és a normális állapotok visszaállítását kell multhatlanul bevárni!

Célunk csak az lehet, hogy saját létérdeünkben, egyesületi kapocs nélkül is, tartsunk össze és ennek a célnak jól felfogott érdekében nagyon is osztom mindazt, a mit lapunk legutóbbi „*Moral insanity*” című vezércikke tartalmaz.

Reméljük, hogy akiben csak egy parányi tisztességérzet van, az bizonyára át fogja látni, hogy a legundokabb tény volt mindig az, a mikor valaki saját kartársait csalja meg és a saját fészket ezzel meckitja. De beláthatja bárki azt is, hogy azzal maga magának is csak árt, mert egy régi közmondás tartja, hogy „a becsapás szerzeményével csak reggelizni lehet, de már vacsorára nem jut belőle!”

Ezt jó lesz megszívlelni azoknak, akiket illet, különösen most!

Akiken pedig nem fog a tisztos és komoly intelem, azok számára biz én is azt tartom, hogy nagyon üdvös dolog lesz megnyitni lapunkban újból az „Óvakodjunk” rovatot!

nyos összeget félre is tehet. Ez ma történt. Férfi még testét nem érintette szerelmesén kívül, aki annyira meggyűlölt, amennyire szerette.

Könnyekig hatott meg elbeszélése. Hosszas rábeszélés után beleegyezett, hogy elhagyja a nyilvános házat és egy távoli nő rokonom házában marad, míg megfelelő foglalkozást talál. A szükséges pénzt előlegezem addig, míg visszafizetheti.

A nyilvános ház tulajdonosa szives-örömet beleegyezett tevérembe és másnap már rokonomhoz vittem pártfogoltomat. Naponta meglátogattam és így lassan bizalmas barátság és nemsokára mélységes szerelem keletkezett közöttünk, mely az oltár elé vitt bennünket. Feledve multját, ballépését, csak szépségét, jóságát láttam és azt hittem, hogy a földön lettem már fel a mennyei boldogságot.

És boldogságom csucspontján sujtott le reám a végzet!

Egy este hazatérve, nőmet egy huszárfőhadnagy karjaiban találtam, amint éppen csókolódtak. Agyamat elöntötte a vér, szemeim előtt elborult a világ, kirántottam zsebemből browningomat és két

Legyen itt számukra felállítva a megérdemelt *pellengér!*

Megtehetjük ezt, mert semmiféle jogelmélet nem oktrojálhatja az új sajtótörvénynek akár szellemére, akár betűjére azt a tendenciát, hogy a gonoszságot ezzel palástolni lehet!

Az új sajtótörvény csakis az egyéni és társadalmi tisztességet és becsületet védi, de nem a galád gonoszságokat.

Ezeket minden idő sajtója félelem nélkül osztorozhatja!

Reméljük azonban, hogy a *pellengér kilátása* visszariasztólag fog hatni és bizunk abban, hogy a cikkem elején jelzett új korszak a mi karunk erkölcsi érzületére is tisztítólag fog hatni!

És végül még egyet!

A haza hívó szavára kartársaink közül is bizonyára számosan családot, üzletet, szóval otthonukat visszahagyva siettek küzdő hadseregünk zászlói alá! Katonákká, a haza, a monarchia, a civilizált emberiség védőivé váltak ők is a sötét panszlávizmus és azok csatlósai ellen!

Szivből kívánom, hogy a Gondviselés áldása kísérje őket minden léptüknél és hogy — amiben mindnyájan rendületlenül bizunk — mint hadseregeink dicsőséges győzelmeiben tettleges részesek térjenek épen és egészségben vissza házi tűzhe-lyükhöz!

Isten vezérelje őket!

Almer János.

*

Örömmel tölt el bennünket érdemes kartársunk ragaszkodása lapunkhoz, amit azzal bizonyít,

lövessel leterítettem a hűtlent és csábítóját. A főhadnagy rögtön meghalt. Nőm kétségbeesetten sikoltott fel:

— Szemen csejten! Megölted bátyámat!

Ezek voltak utolsó szavai. Elvesztette eszméletét, meghalt.

Ott álltam kövé meredten. Mintha kitépték volna agyamat, oly üresnek éreztem fejemet. Emberek tódultak be, lefogtak, jöttek a rendőrség emberei, de én nem láttam, nem hallottam semmit. Egy cellában eszméltem fel. Eleinte nem tudtam, mikép kerültem oda, lassan-lassan visszaemlékeztem és akkor vad kétségbeesés vejt rajtam erőt. Megöltem ártatlanul a legjobb, a legnemesebb nőt, meggyilkoltam a sógoromat, akit nem ismertem! Szét akartam zuzni koponyánkat a cella falán, megakadályoztak szándékomban.

És most itt állok Önök előtt. Itéljenek felettem. Mondják ki a „vétkes”-t vagy „nem vétkes”-t, köszönettel fogadom igazmondásukat!

Igy történt!

Szirmai Andor.

hogy felszólításunknak eleget tett és cikket küldött lapunknak.

Ami az értekezlet időpontját illeti, már mi is azon gondolattal foglalkoztunk, hogy azt a háboru utánra toljuk ki, mivel bizonyos jelek arra engednek következtetni, hogy akkor több eredménye lesz a szervezkedésnek.

Több kartárssal folytatunk még eszmecsere-t és jövő számunkban közzétesszük elhatározásunkat.

A szerkesztőség.

Rendőri vagy egészségügyi ellenőrzés?

I.

A prostitúció országos egyöntetű rendezése alkalmával, mely már soká nem várathat magára, egy nagyon fontos *elvi kérdés* vár eldöntésre: *rendőri* vagy *egészségügyi* ellenőrzés alá helyezendő-e a prostitúció?

Lehet, hogy akad, aki ezen téma felvetésén mosolyogni fog, de — bebizonyítom — ok nélkül. E kérdés, bár felszínrekerülése novum, sokkal fontosabb, mint általában gondolják és célszerű megoldása, amellyel, hogy használ a közegészségügynek, megszünteti a vekszálást és a prostitúció rendezését helyes mederbe terelve, lehetővé teszi azt, amit eddig sok fejtöréssel, kárbavesztett fáradsággal és — valljuk be őszintén — sok elkövetett igazságtalansággal nem lehetett elérni: a prostitúció *igazi* rendezését.

Vessünk egy visszapillantást a legrégebbi időkig: mit akartak elérni ősidőktől fogva a prostitúció megrendszabályozásával? Semmi más, mint a nemi betegségek lehető megakadályozását és gátat vetni azok terjesztésének. Ez indokolja azon nézetemet, hogy a prostitúció *egészségügyi, azaz orvosi felügyelet alá helyezendő.*

Erre azt az ellenvetést lehet tenni, hogy a régiek az egészségügyi intézkedéseken kívül erkölcs-rendőri intézkedéseket is vettek fel a prostitúcióról szóló rendeletekbe. Ezt sem nekem, sem másnak nem jut eszébe letagadni, mert ez megdönthetetlen tény. Sőt ellenkezőleg: igazolja álláspontom helyességét. *Orvosi* ellenőrzés alatt állott a prostitúció *elsősorban*, a többi, ugynevezett *rendőri* intézkedések csak *másodrangúak* voltak.

Ha átnézzük ama nagynevű és eléggé nem méltányolható szakorvosok és hatósági szakértők munkáit, akik ezen kérdéssel alapos felkészültséggel foglalkoznak, azt a tapasztalatot meríthetjük belőlük, hogy ezen fontos kérdést teljesen fordítva kezelik nálunk, mert minden fontos tényező azon

szempontból indul ki, hogy a prostitúció rendőri ügy, mely ilyen módon kezeltek is. Pedig ez nagy hiba, mert a prostitúció *közegészségi* ügy, melynek kinövéseit az orvos operálhatja csak le, a prostitúció üzöi és azok, kik velük összefüggő összeköttetésben vannak, csak annyibantartoznak a rendőrség felügyelete alá, mint a haza többi polgárai, habár fokozott mértékben. De kivételesen bámi velük az egyenlőség elvének megsértése, tehát *igazságtalanság.*

De vannak esetek — pártatlanságomat bizonyítom e bevallással — mikor az igazságtalanságot menteni lehet, pl. *közérdekből.* De itt ez az eset nem áll fenn, mert a közérdek nem a *rendőri*, hanem az *orvosi* felügyeletet kívánja.

Mindenki igazat fog nekem adni abban, hogy nem az a fő, hogy a kéjő az utcán és bárhol másutt miképen viselkedik, hanem az, hogy *egészséges legyen.* Tehát ez indokolja, hogy a prostitúció egy *orvosi*, hatósági jogkörrel felruházott testület fenhatósága alá kerüljön, melynek egyik *szerve* az erkölcs-rendőrség lehet. Természetes, hogy ennek a kérdésnek mikénti elintézése a hatóságok dolga és mi hiába indítványozunk bármily praktikus megoldást, meghallgatásra ugy sem találunk, mert *értünk a dologhoz.*

Fontosnak találom külön hangsúlyozni, hogy engem cikkeim megírásánál sohasem vezetett érdek, nem néztem hasznomat, vagy anyagi hátrányomat, hanem papírra vettem azt, ami szerény nézetem szerint közhasznú és elítélem azt, ami igazságtalan.

Multamhoz híven fogtam hozzá ezen kérdés boncolásához is, hisz husz éve tanulmányozom ezen kérdést Európa összes országaiban, anélkül, hogy tudtam volna, hogy valamikor közvetlen összeköttetésbe fogok jönni a prostitúcióval. De ha ez be is következett, azért mégis ostromozom hibáinkat akkor is, amikor igazságot követelek részünkre.

Kimerítően akarom tárgyalni ezen eszmét, melyet jelen cikkemmel felvettem és feltett szándékom azt elaludni nem engedni. És ha el találna jönni az a boldog idő, midőn *bennünket* is fognak kérdezni, mikor sorsunk intézéséről lesz szó, fogok utat-módot találni rá az illetékes körökkel ezen eszmét megismertetni.

Egy cikk kerete szűk e kérdés tárgyalására, azért ezt csak bevezetésül szántam és folytatólag fogom idézetekkel és adatokkal igazolni felfogásom helyességét.

A t. szaktársakat pedig felkérem, szóljanak hozzá e kérdéshez. Nagy örömet szereznének nekem vele, ámbár ennél fontosabb, hogy a *közügyek* használnának ezzel.

(Folytatom.)

Szirmai Avdor.

Egy kis eszmecsere három cikkről.

(Folytatás.)

E cikkem első részében csak röviden tértem ki azon momentumra, hogy hogyan is volna lehetséges a prostitúciót szabályzó rendeletek pontos betartását igazságos szigorral ellenőrizni akkor és ott, hol az ellenőrző hatóság maga az, aki „türelmi bárcák” kiadásával türi, hogy a prostitúció a törvényben is megengedett éjjeli házakon kívül is üzhető legyen.

Nem, ez a prostitúció nem fojtható el mindaddig, amíg csak egy oly helye lesz az országnak, a hol ezt megengedik.

Mert hiába van az, hogy a „türelmi bárcával”, rendelkező is épp úgy tartozik magát az orvosi vizsgának alávetni, mint a nyilvános házban levő hölgy, mert ezt az egyedülálló, bárcával rendelkező kéjnök akkor játssa ki, amikor csak ő akarja az őt ellenőrző közegeket.

Hogy pedig mily káros hatással van ez a külön prostitúció a férfi nemre, misem bizonyítja jobban más, mint az alábbi kis statisztika.

Fournier hírneves párisi professzor kimutatta, hogy 387 esetben a fertőzés forrásai a következő arányt mutatták:

Színésznők és kardalosnők	138 eset
Cselédek és munkásnők	167 eset
Titkos kéjnök	44 eset
Férfjes asszonyok	26 eset
Nyilvánosházi kéjnök	12 eset

A kimutatásból láthatjuk, hogy azon nők terjesztik a fertőző betegségeket leginkább, akik bár ellenőrzés alatt állanak, de az ellenőrző orvosokat is kijátszák, illetve az ellenőrző közegeket, míg a nyilvános házbeliek csak elvétve.

Miért hanczolunk mi a prostitúció szabályozásáért, ha nem ez vedná meg az impulzust arra nézve, hogy a fertőző betegségek száma minél kisebb arányokra szorítsák össze, ez pedig mindenesetre csakis úgy érhető el, ha a prostitúció kérdése az egész országban és egyöntetűen lesz szabályozva.

Mert — eltekintve a kóros, az emberiséget romboló fertőző nemi betegségektől — az éjjeli mulatók gazdasági és anyagi helyzetén is óriási előnyt érhetnénk el.

A zsidók történelmi lapjait ha figyelemmel forgatjuk, igazat kell adnunk Rábbi Akibának, ki elég merész volt azt mondani: „Semmi sem új a nap alatt”, s e mondás igaz is.

Mózes, a világ legbölcsebb embere is belátta, hogy a prostitúció szükséges s ennek szabályozására törvényt is alkotott.

Tehát a prostitúció szabályozása nem új keletű, mert már Mózes is belátta s tapasztalta, hogy an-

nak eltitkolása népénél a legundokabb nemi betegségek számtalan válfaját burjánztatja fel.

A prostitúció szabályozására Mózesnél a következő eset szolgált indokul:

Mózes 4. könyvének XXV. fejezetében elbeszéli, hogy Isten a zsidókat mivel Babil-Peoro bálványimádásra adták magukat és ezen bálvány szép papnőivel, a moabita leányokkal fajtalankodtak, egy betegséggel sújtotta, mely betegségnek 24.000-en estek áldozatul.

Ugyancsak Hosca IX. fejezetében van megemlítve, hogy „a zsidók ez isteni büntetés következménye képen ocsmányok és büzősek lettek”. (bujakoros betegek.)

Ezen betegedések a titkos kéjelgés és közösülések következménye voltak, mely megragályozta a család tagjait is, s Mózes mint bölcs a ragály tova terjedését úgy akadályozta meg, hogy a betegeket kard élre hányatta, de ugyanekkor egy bölcs törvénnyel megengedte a nyilvános prostitúciót és pedig akképpen, hogy a 40 évi vándorlás ideje alatt a táborukat egy külön nőkből álló csapat követte, de azoknak csak a táboron kívül volt szabad sátraikat felütni s tartoztak minden 6 napban magukat egy bizonyos vizsgálatnak alávetni s a melyiknél bármiféle betegséget — már az akkori orvosi tudomány szerint felismerhető — találtak, azt a nőt máglyán kellett elégetni, hogy a betegség még csak a levegőben sem maradjon fenn.

Ugyanakkor vallásilag is elrendelte a férfiaknál a körülmetélést, a rituális fürdők használatát (még ma is vallási szabály az izraelitáknál) a szemérem részek megszőrtelenítését mindkét nemnél a tisztántartás szempontjából.

Mindezen bölcs rendeletekkel ha nem is egészen, de szabályoztatott a prostitúció és nagy fokban gátolt emelt a fertőző nemi betegségeknek, mert elérte vele azt, hogy a máglyahaláltól való félelem a nőket a tisztaságnak lehetőleg magasabb fokára emelte, de ez természetes következménye is volt a szigorú rendszabályoknak s a megengedett nyilvános prostitúciónak.

De tovább megyek: a későbbi ó-korban is belátták a nyilvánosan üzendő prostitúció helyességét.

Ennek bizonyítéka az, hogy bár vallási motívumok vezették bizonyos tekintetben a prostitúciót szabályzó bölcseket, de azok is belátták, hogy e kérdés szabályozására szorul, minek eredményeként Vénus papjai, kik mint jószok és orvosok is szerepeltek, papnőket alkalmaztak.

Innen maradt fenn szálólgéül, hogy „áldoz Vénus oltárán” t. i. hogy kéjeleg.

Vénus templomának e papnői vitték azon szerepet, melyet ma a nyilvános házak kéjnöi, ismétlem azonban, hogy ezeket bizonyos tekintetben

vallási fanatizmus is vezérelte abban, hogy szerelmüket áruba bocsássák.

De ezzel is eléretett az, hogy a titkos kéjelgés részben megszorított.

A középkorban például Németországban maguk a parasztok kényszerítették a papjaikat, hogy rendes ágyasokat tartsanak, nehogy nejeik a titkos prostitúció által betegségeket szerezzenek.

De elég fényes tanújele a prostitúció nyilvános szükségességének az, ha felemlitem, hogy Berlinben, ha a városnak valamely magas vendége érkezett, mindt péld. 1410-ber Quitrov lovag, a városi hatóság költségén „szép nőket“ bocsájtott rendelkezésére, kiket azonban előbb orvosilag megvizsgált.

Sőt néha a királyokat is kőhölgyek fogadták a város kapuinál (lásd dr. Garait.)

Mindezen példák mellett tanuskodnak, hogy a prostitúció, ha már szükséges, — mert tényleg az — úgy az legyen nyilvános, de fokozott mértékben való felügyelet és szigorú ellenőrzés alatt, már pedig a nem nyilvános házban lévőkön kívül az ellenőrzés majdnem lehetetlen a mostani szabályok mellett.

Mert hiszen egy rendes állásban levő nő is lehet prostituált, akit nem ellenőriz a hatóság, vagy legalább is rem úgy, mint az éjjeli mulató kőhölgyeit, s hogy aztán ezen nem igen figyelt hölgyek a legjobb terjesztői a különféle nemi bajoknak az a legtermészetesebb.

Igy például Hæcker kutatásai alapján olvashatjuk, hogy 1654. évben Middleburgnál (Hollandia) egy gyermekdajka annyira elterjesztette a bujakort, hogy százakra ment azok száma, kik e betegségben meghaltak.

Zeissl könyvében megjegyzi, hogy a világon csak két hely van, hol a prostitúció szabályozására szükség nincsen. E két hely Izland sziget és Közép-Afrika, s ott e helyeken azért nem szükséges, mert a bujakor s egyéb nemi betegségek a földrajzi fekvés és éghajlati viszoryok miatt nem csírázhatnak.

Nem akarok a számtalan példa idézésével unalmassá válni s cikkem tulajdonképpeni céljától eltérni, s ha mégis elkalandoztam volna, ezt csak annak igazolásul tettem, hogy ezzel is érvekké szolgáljak arra nézve, hogy tulajdonképpen nem is annyira maga a prostitúció szorul hathatós szabályozásra, mind inkább azok megrendszabályozása, akik a nyilvános házakon kívül üzik a prostitúciót.

Mert a prostitúció megrendszabályozásánál első sorban is maguk az éjjeli mulatók tulajdonosai veendő figyelembe, kik nyögnek a rettentő és különböző adók sulya alatt, míg a szerelmét áruba bocsájtó bárcás hölgyek a beirási és orvosi díjakon kívül semmi megadóztatást nem szenvednek s ennek ellenében mindenféle nemi betegségek terjesztői.

Ha az elmondottakat — melyekben a prostitúció különböző változataival szolgálni bátor voltam, — az illető faktorok csak százdrészen is magukévá teszik, úgy azt hiszem, hogy cikkem nem hangzott el hiába a pusztaságban s úgy hiszem, hogy visszhangjaként tán sikerülend az éjjeli mulatók tulajdonosainak is ariá az utra jutniok, mely a mai gazdasági helyzetből az anyagi jobbít felé vezet.

Vajha úgy lenne!

Nagykanizsa, 1914. augusztus hó 15-én.

(g. d.)

A kéjnők kórházi kezelése.

Általánosan tudott dolog, hogy ezen nagyfontosságú kérdéssel egyáltalán nem vagy alig foglalkoznak az illetékes körök. Pedig úgy közegészségügyi, mint emberi szempontból nemcsak érdemes, de szükséges ezen kérdéssel foglalkozni, mert elhanyagolása semmivel sem menthető. Különösen most nem, mikor nagyonrendszabályoznak mindent és mindenkit, aki és ami a prostitúcióval összefügg, csak ezt a kérdést nem bolygatják, csak ezt a dolgot hagyják még középkori állapotában a humanizmus elvével dobálódzó „illetékes körök“, mert ez a hatóságok hatáskörébe tartozik, tehát akármilyen elhanyagolt állapotban van, bármilyen inhumánus bánásmódban részesülnek is a kéjnők betegség esetén: úgy van jól, ahogy van!

Engedelmet kérek, de ez nem így van. Ha a hatóságok máni annyira szíviükön viselik a kéjnők dolgát, örködnék személyes szabadságuk és anyagi jólétük felett, kísérik figyelemmel és gondoskodjanak róluk legalább is annyi szeretettel akkor, mikor kórházi ápolásuk szorulnak és így közvetlenül a hatóság keze alá kerülnek.

Általános panasz, hogy a kéjnő ellátása a kórházban nem kielégítő. A koszt rossz és kevés. Ezen úgy szoktak segíteni a „rossz“ mulatótulajdonosok, hogy — ahol meg van engedve — kosztot és kávéit küldenek nemcsak beteg személyzetüknek, hanem sokszor idegen, közeli városból kezelésbe küldött kéjnőknek is.

De mit csinálnak a kéjnők olyan városban, ahol el van tiltva bármit is bevinni a kórházba? Ezen helyeken még becsempészni sem lehet semmit, olyan szigorú az ellenőrzés; hiába írják a legkeservesebb panaszleveleket, hogy éheznek, nem tudunk rajtuk segíteni. És mi a következménye? Mint mindig, itt is mi vagyunk az áldozatok, mert a leány, ha kikerül a kórházból, otthagyt bennünket, mert a kórházban „éhezni hagyjuk“, nem akartunk neki semmit küldeni, „csak akkor jó, ha egészséges“ stb. kifogásokkal, vagy pedig azért, mert nem akar ilyen helyen ismét kórházba kerülni.

A második, középkorba való hiba: a testi feynyítés.

A legtöbb helyen — tisztelet a kevés kivételnek — a kórházban verik a kéjnőket. Hogy ez mennyire durva, bárbár eljárás, azt teljesen felesleges hangsúlyozni. Tenni pedig nem lehet ellene semmit, mert úgy a kéjnőnek, mint az üzletesnek saját érdekében hallgatni kell, nehogy kitegye magát a megtorlásnak.

Csak azt bátorkodom megkérdezni, hogy mit szólnának az illető orvos urak, ha mi ellenünk megjelenne fel az a panasz, hogy egészségese leányokat ütünk-verünk?

Azt fogják erre ellenvetésül felhozni, hogy a kéjnőt nem lehet más beteghez hasonlítani, hogy tekintettel kell lenni züllött vagy ki sem fejlődött erkölcsi felfogására. Ezt szívesen megengedjük. De akkor miért nem mérnek egyforma mértékkel? Miért nem veszik ezt tekintetbe, mikor rólunk van szó? Ugy-e, akkor mi vagyunk hátrányban és azt a kéjnőt babusgatják velünk szemben, akit a hatóság nem tud a kórházban fékentartani, holott minden eszköz rendelkezésére áll erre a célra.

A harmadik, állandó panaszra okot adó hiba: a kéjnők személyes szabadságának tulságos megszorítása a kórházban.

A kéjnő bekerül a kórházba többnyire, mint járóbeteg. De azért járásról csak annyiban van a legtöbb helyen, hogy a kórteremben fel és alá járhat. Az ablakok állandóan csukva tartatnak, az ajtó zárva, a szabadban való sétálásról pedig szó sincs. Ha igazságosak akarunk lenni, úgybe kell vallani, hogy ez rosszabb, mint rabság, mert a rab legalább a szabadban sétálhat, de a beteg kéjnőtől még ezt is megvonják.

Hol marad itt a sokat emlegetett humanizmus?

A szabályrendeletek megalkotásánál szeretnek a humanizmusra, személyes szabadságra, satöbbire hivatkozni. Nem volna jó ezeket egyszer a hatóságokkal szemben is felhozni és a kéjnők kórházi kezelését modern, emberi alapon megreformálni?

Figyelő.

Mozgósítás és humanizmus.

Jól eső érzéssel vettük hírül a humanizmus azon szép tényét, mely a t. kartársaknál alkalmazásban levő zongoramesterekkel szemben megnyilvánult.

Az általános mozgósítás folytán ugyanis több éjjeli mulató zongoramesterének kellett bevonulnia, hogy jóságos öreg királyunk és édes hazánk iránti kötelezettségeit a harcmezőn leője, s így mi sem természetesebb mint hogy ezek családjai kenyérkereső

nélkül maradtak. Ámde a humanizmus még nem halt ki egészen a szívekből, s ennek legszebb példájával Mühlfeith Károly ur nagykanizsai kartársunk szolgált, amennyiben a nála alkalmazásban levő szintén bevonult zongoramester családjának nemcsak megélhetését, hanem lakását is biztosította s így legszebb jelét adta a humanizmusnak s megérdemli, hogy neve az emberbaráti szeretet anyakönyvébe feljegyeztessek.

Nagykanizsa, 1914. augusztus 15-én.

(g. d.)

*

Ajánljuk kitünő kartársunk példáját követésre azon reményben, hogy minden kartárs tudni fogja, mi a kötelessége e nehéz válságos időkben hazájával szemben.

A szerkesztőség.

Szives tudomásul! E rovat vezetője, *Sarkadi E. Bandi* ur felcserélte a tollat a karddal. A zenemű-ujdonságok közlése tehát egyelőre abbamarad. **Esetleg megjelenő harcidalokról megemlékezünk.**

Zongoramesterek közvetítése. Mivel a *vorzások* — igazolójegy váltása ellenében — *polgári személyek is használhatják, megindítottuk a közvetítést.*

Zavarok kikerülése végett kérjük t. zongoramester előfizetőinket, sziveskedjenek a következőket figyelembe venni:

1. Minden ajánlkozáshoz pontos cím és *válaszbélyeg* melléklendő.
2. Lakás-változás azonnal bejelentendő.
3. Sürgönyeinkre sürgönyválaszt kérünk, *akár elfogadják a kínált állást, vagy sem.*

Ha esetleg közvetítésünk nélkül jutnak állás-hoz, kérjük ezt is *rögtön* tudomásunkra hozni.

A közvetítés *teljesen ingyenes.*

Figyelem! T. üzlettulajdonos előfizetőinket felkérjük, ha hozzánk fordulnak zongoramesterért legalább tíz korona utiköltséget beküldeni. — Azonkívül kérjük a következőket figyelembe venni:

1. Ha zongoramestert kérnek kérjük pontosan tudatni, mikorra kell és milyen feltételek mellett és körülbelül mennyi a havi kereset.
2. Ha mesterük visszamarad vagy közvetíté-

sünk nélkül kaptak zongoristát, úgy kérjük ezt velünk *sürgönyileg* tudatni, nehogy esetleg mi is küldjünk.

A szerkesztőség.

HIREK

KÉRELEM! Felkérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek saját érdekükben odahatni, hogy madámjaik és gazdasszonyaik előfizetőink sorába lépjenek, mert csak így lehetünk abban a helyzetben, hogy állandóan madámokkal és gazdasszonyokkal láthassuk el előfizetőinket, mivel mi csak előfizetőket helyezünk el előfizetőkhöz, természetesen ingyen.

Sarkadi E. Bandi, lapunk belmunkatársa, jelenleg a határterén szolgálja hazánkat. A „Zongoramesterek Értesítője” és „Bandi meséi” rovatok közlése tehát egyelőre szünetel, amíg Isten segítségével győztes hadainkkal visszatér.

Kérelem. Kénytelenek vagyunk a hozzánk fordulókat ismételve kérni, hogy mellékeljenek válaszbélyeget, különben nem felelhetünk, mert a postaköltség horribilis.

A szerkesztőség.

Kislányok megrontója. A budapesti rendőrség letartóztatta T. F. 42 éves magánhivatalnokot, aki a Gellérthegy környékén fiatal, serdületlen leányokat csalogatott magához és velük szemben szemérmetlen módon viselkedett.

Károsító személyzet névjegyzéke kiadóhivatalunkban ismét kapható. Ára 6 korona. Ajánljuk e könyvecske megvételét, mert sok károsodástól menti meg a kartársakat.

Üzlet átvétel. Szirmai Andor és neje szak társak átvették a Wigder-féle aradi „Tükörháza”-t. Sok szerencsét.

Özv. Tóth Györgyné átvette a Takács-féle éjjeli üzletet Nagybecskerekén.

Pataki József átvette az özv. Tóth Györgyné féle üzletet Versecen.

A bevonult katonák és hozzátartozóik figyelmébe. A legkomolyabb, a haza iránti kötelesség ma számlálhatatlan ezreket hívott katonasorba. A hadvezetőségnek természetesen gondja van arra, hogy a bevonultak kedélyhangulata állandóan emelkedett legyen. Ezt a célt szolgálja azon intézkedés, mely a muzikális légénységet különös kedvezésekben részesíti. A hazafias célra való tekintettel mindazon hangszereket, melyek katonai egyének címére közvetlenül (esetleg tábori posta útján) küldetnek, 10 százalékos engedménnyel árusítja Sternberg Ármin és Testvére cs. és kir. udvari hangszer-gyár budapesti (Rákóczi-ut 60.) „Zenepalotájá”-ban, ahol a katonai célokra szolgáló jelző-kürtök, dobok, távzócsövek és rajpanancsnokok, valamint tisztek részére szüksé-

gelt hygienikus szarúcsont-jelzősipok szintén engedménnyel vásárolhatók.

Letartóztattak egy keritőnőt. A budapesti rendőrség magánjelentések alapján hosszabb idő óta figyelte Nádassy Jánosné, Martos Elzát. Nádassyné a lapok apróhirdetéseit utján fiatal masszirozónőket ajánlott, különösen férfiak figyelmébe. Természetes, hogy a hirdetésnek az volt az eredménye, hogy Nádassyné Mátyás-utca 13. számú háza felé nap-nap után a férfiaknak valóságos népvándorlása indult. A bűnös asszony, aki különben csak harmincnégyéves és maga is feltűnően szép jelenség, céljaira a legnagyobb furfanggal szerezte a fiatal leányokat. Az utcán, kávéházakban, színházakban és egyebütt megszólította a fiatal, csinos leányokat, a lakására hívta őket és a legcsábítóbb ígéretekkel martasztotta. Természetesen mágnásszerelőkről, ezres ajándékokról regélt a leányoknak, akik ettől megszádltek. Több ártatlan leányt sikerült így Nádassynénak megrontani. A rendőrség letartóztatta és átadta a bíróságnak.

Értekezletünk. A f. é. október 15-én Aradon megtartandó értekezletre eddig bejelentették részvétüket:

Almer János, Brassó.
Loinger Lipót, Arad.
Singer Mihály, Újvidék.
Strompf Sándor, Győr.
Szabó Imre, Szolnok.
Szakál Ferenc, Püspökladány.
Szirmai Andor, Arad.
Wigder Samu, Arad.

56 évig üzlettulajdonos. Augusztus hó 17-én meghalt Aradon Brelovits Kati 82 éves korában, akinek 56 évig volt Aradon bordélyháza. Mindannak dacára, hogy egy emberöltőn keresztül az éjjeli tisztességesen eltemethessék. Egész hátramaradt vagyona 220 korona volt. Ezért érdemes 56 évig üzletet vezetni. — Béke hamvaira!

A „hadi-gramofon”. A találmányok ezrei azt a célt szolgálják, hogy életünket mentől kellemesebbé tegyék. Az élet egy viszonyában, a háboruban mely egész Európában aktuális, szintén rengeteg olyan újabb és legújabb intézkedést találunk ma, melyek mind azt célozzák, hogy a katonasorban még a harcmező közelében is otthonosan, kényelmesen, egyszerűen: jól érezze magát. A legmodernebb erre vonatkozó az u. n. „hadi gramofon”, amely összecsu kott állapotában egy kis tézitáska. Tekintve, hogy a hadi-gramofon, melyet Sternberg Ármin és Testvére budapesti cs. és kir. udvari hangszer-gyár közvetlenül szállít, bármely századmálhaskocsin elhelyezést nyer, a legkedvesebb ajándék, amivel a bevonultakat hozzátartozóik meglephetik,

CSARNOK.

Nem birlak én már feledni.

Szeretni csak egyszer lehet tiszta szívből, igazán.
Én is csak egyszer szeretek. Csak téged óh édes lány,
Szívem, lelkem egész heve egyesül ez érzésben,
Te tanítottál meg arra, mi az igaz szerelem.
A ki téged, — édes lélek — már egyszer megszeretett
Az tégedet, — a míg csak él — többé el nem felejtethet.
Mert tégedet csak szeretni,
Érted örömmel meghalni
Lehet csak. De téged felejtetni nem. Soha! soha!

Én csak is szeretni tudtak. Mélyen, fájón, igazán,
De feledni nem bírnálak már soha, te kedves lány.
Ellenségem lett mindenki. Irigyelnek én tőlem,
Nem törődnek, hogy miattuk mily nagy kínt kell szenvednem,

Porba hullva, könnyes szemmel kértem boldogságomat,
Meglágyult volna a szíve, szavámra a pogánynak.
De a csalfa, irigy világ
Mindent ígért. Semmit sem ad.
Nevet azon, hogy önkényének áldozata vagyok.

Ne bizakodj el, föld pora, az Isten kezében vagy!
Ha most nagy vagy, kicsiny lehetsz, mert az Ur hatalmas nagy!
Büszkén mondod oroszlán vagy? én meg az egér vagyok?
Egér is tett már az oroszlának jó szolgálatot!
Nem indít meg könyök árja, nem a bánat sóhaja?
Nem vagy ment a szenvedéstől te sem! Gondolj magadra!
Ma nézed, hogy én szenvedek,
Holnap már elérhet téged!
Mindnyájunkat, — gyarlók vagyunk, — érhet baleset

Nem bánom ha záporként hull, köve rám ellenimnek,
A míg e szív egyet dobban, kedves lény, én szeretlek!
Habár követ dobnak reám, én kenyérrel felelek,
Erőt fog majd adni ehhez, nekem a te szerelmed.
Győzni fog az ész, igazság szükkeblük felettetek!
Mebántátok ugy-e régen a mit megígértetek!
Lám mi történt az egérrel,
A becsület fegyve:ével
Küzd céljáért, óh oroszlán, győz, vagy hősen hal

TORMA.

Az áldozat.

Borzasztó hideg decemberi éj van. Üvölt a dermesztő éjszakai szél, óriási erővel kergeti maga előtt a sűrűn hulló hópelyheket; valódi boszorkánytáncot járta velök, zavargássza őket a koronátóját éjben. Iszonyu hangokat hallatva dől neki teljes erejével az ablakoknak, kapunak és

meg-megrázza, mintha bosszankodna azon, hogy az emberek gyáván menekülnek előle a meleg kályha mögé, a helyett, hogy vele birokra kelnének.

Jól fűtött teremben ülnek Venus papnői, ode sem hederítve, milyen idő van künn. Mi közük hozzá? Ők nem fáznak. Vigan nevetgélve ül egy csoport együtt, élményeiket mesélgetik egymásnak, míg a fázékonyabbja a kályhához közel levő asztalnál kártyázik, a játszma kimenetelétől tevén függővé gondolataik teljesülését.

— Na, ugyan te miért szontyorodtál el egyszerre Eliza? — szól egy kis barna lányka, egy karcsu szökéhez, a ki már harmadszor vesztette el a játszmát és e miatt elkomolyodva elmerengett; hisz gondolata nem fog teljesülni.

— Soh se busulj Elizkém — folytatá. — Lásd, a másoké sem jött el. De ki is jönne ilyen cudar időben. Ilyenkor a jó kutyát is vétek kiüzni.

— Csak legalább a mesterünknek ne kellett volna elmennie. — szól Eliza iatyóiozott hangon, — olyan az ember ebben a nagy csendben, mintha a síralomházban volna.

— Igazán, — hangzott karban, — olyan borzasztó ez a csend. Bárki volna is, csak jönne valaki, hogy magunk ne lennénk.

E pillanatban megszólalt a kapu csengője. A lányok felugrálnak helyükről és kíváncsian tekintenek kifelé, a gazdi sietve megy kaput nyitni.

— Na, evvel ugyan kint leszünk a vízből!

— Itt jön már a kit vársz, Eliza.

— Biztosan tiszt, vagy kapu vendég, mert olyan lassan jön.

— A kutra lányok, pezsgőt huzni, ma iszunk százegyig!

Ilyen megjegyzések özönlöttek a lányok ajkairól, de a vendég még sem volt látható.

Végre nyílik az ajtó és belép — a vendég. — Istenem! de micsoda alak!

Egy 44—46 év körüli ember, arca beesett, szemei fénytelenek, révetegen ide-oda tekintők, alakja teljesen megtört, járása roskadozó. Az egész ember kimerült, az iszonyu hidegtől, elcsigázott.

Sovány testéről csüngött a ruha, ha ugyan ruhának nevezhető az a néhány rongydarab, a mi e testet fedi, a mi tán tavaszi időben is kevés meleget tartana, nemhogy ilyen téli időben. Ha még hozzáveszük lábán az alaktalan cipőket, melyekből a lábujjak kiátszanak, a kilencvenkilenc sarku ócska kalapot, a szürkés sárga inget, a mi nagyon régen lehetett fehér, a szinehagyott, ferdén csüngő nyakkendőt, mely tolettje kiegészítő részét képezi, élénk képe tárul élénk egy elzüllött, ágrólszakadt egyénnek.

Egész testében remegve vonszolja magát a

legközelebbi asztalhoz, leül, bágyadt hangon egy forró limonádét kér, előre hangsúlyozva, hogy ki tudja fizetni; akár előre is fizeti, ha kell.

Mialatt a gazdi a kért italt elkészíti, addig a lányok egy sarokban összebujva cserélik ki nézetüket egymás között.

— De fura alak! — szólta a kis Piroška — evvel félnék egyedül lenni.

— Akárcsak az akasztófáról került volna ide, — mondja Edith.

— Téli kabát nélkül ilyen időben; ez biztosan minden pénzt megissza, azért ilyen rongyos. Ez még rongyosabb a sátoros cigánynál. Hogy hanyagolhatja el az ember magát annyira? — bölcsekedik Vilma.

— Na Eliza, kérd meg ezt a tisztet, ez biztosan játszik egy valzert neked, hogy ne legyél siralomházban, — sugja a kis Ada a mellette ülő Elizának.

Eliza nagy acélszürke szemeit egy pillanatra Adára szegezi, merően nézi arcát és így szól:

— Könnyen elítélhető az ember nagyon, ha csak a látszat szerint ítélünk, de a látszat gyakran csalám. Csak akkor lehetne elítélni ezt az embert, ha biztosan tudnánk, hogy bűnös, könnyelmű élet hozta-e ezen helyzetbe, vagy valami lelki rázkódás következménye folytán jutott ennyire, áldozatául esve a csalódások következtében lelkébe állott nemtörődömségnek, melyhez valami feletti elkeseredésében, mint végső mentsvárhoz folyamodott. Tudja ezt közülünk valaki? Hogy egy embert, a kit sohasem láttunk, nem ismerjük lelkének titkait, elítéljük, pálcát törjünk felette, csak azért, mert nem jelent meg kedvező külsővel itt? Részemről nem utálandók, hanem inkább szánandót látok ezen emberben. Lehet, hogy ez az ember többet tud, mint a mit külseje elárul.

Közben elkészült a limonádé. Oly forrón, a mint csak lehetett, itta meg azt a jövevény és nyomban egy másikat rendelt, miközben szemeit végig jártatta a termen, míg tekintete Elizán akadt meg.

Ekkor szólalt meg Edna, aki eddig egy szót sem szólott:

— Bizony Isten szeretné egy valzert táncolni! — evvel odament a jövevény elé, ránézett hosszan avval a nagy éjsötét, hamisan mosolygó szemeivel, jobb kezét ennek vállára téve, csacsogta:

— Ha maga egy jó valcert tudna nekünk játszani, én fizetném meg a két limonádét, sőt ráadásul rnedelnék is még egyet.

Az illusztris vendég felfogta Edna tekintetét, mellyel deranzsált ruházatát nézte, egy pillanatra lesütötte szemeit, azután nyugodt hangon szólta

Ednához, de oly hangon, hogy mindenki meghallhatta:

— A mi kívánságát illeti szép hölgy, hogy egy keringőt játszak, annak, ha nincs senkinek ellenvetése, szívesen eleget teszek, ajánlatát azonban nem fogadhatom el.

Egy pillanat, a zongora nyitva volt és ott ült mellette a furcsa külsejű idegen. néhány erőteljes akkord, néhány futam és felhangzott a „Nebántsvirág“ keringő hullámozó, lágy dallama; mélyen, teljes lelkéből játszotta a — rongyos férfi.

Mintegy varázsütésre feléledt a terem. Felvidult a kedély. Nem volt már csend, nem siralomház, vig párok lejtettek a ringó dallamokra, szemében ott csillogott két gyémánt, fényesen, ragyogóan, vissztükre a játszó lelkének, két könnycsepp.

A párok pedig lejtettek, könnyedén szenvedéllyel, odaadással. Vajon ki fog előbb elfáradni: a játszó-e vagy a táncosok? Mindkettő egyenlő erős, lelkesedése egyforma.

Végre hangzanak a Coda akkordjai. Vége a keringőnek. Egy percnyi mély csend, azután egyverő tapsvihár tör ki. Éltették a rongyost; fordítva a történelmi tény: „Ma Hozsánna, holnap íeszítsd meg.“

Nem utálta már senki a kopott külsejű, züllöttet, nem félt tőle mársenki. Nem huzódtak már előre a sarokba, hanem ott voltak körülötte mindnyájan a zongoránál. Az egyik ezt, a másik azt a nótát kérte tőle és a férfi játszotta, lelkesen, szívesen.

Igy telt az idő tánc és nóta között. Ekkor Ada szólta az idegenhez először:

— Mindnyájunk nótáját eljátszotta már, hála köszönetünk érte. Nem tudathatná velünk most a maga nótáját is? Tudom, hogy van magának is. Eliza bizonyosan el fogja oly szépen énekelni azt, mint az eddigieket. Egy lesz legalább alkalmunk ezáltal is köszönetünket nyilvánítani velünk éreztetett szivesességért.

— Nekem, kedves hölgyeim nincs nótám. Azaz van, de az nem örömet okoz, hanem a fájdalomnak özönét hozza reám már csak. A pokol összes kinjait érzem e dallom hallatára, szunnyadó érzelmek ébrednek fel újból, vágy epedés, remény, ejh! hagyjuk ezt hölgyeim. Én már csak voltam! igen voltam!

— Igen, csak voltam, — szólta mintegy magával beszélve. — Nekem is volt életem, napsugaram, szép meleg virágos nyaram. Én is voltam boldog. Állottam már a boldogság küszöbén, már-már azt hittem, hogy teljesül álmom, valósul reményem és a föld legszerencsésebb halandója leszek. Pártfogóim, jóakaróim voltak, kik erős támogatást, a legmesszebbmenő segítséget ígérték céлом elérésére. Térden állva kértem az ég áldását azon

emberekre, kik így hordják szívükön szerencsém, boldogságomat, erős fogadást téve, hogy halálig hálás leszek érte nekik, tőlem telhetőleg mindent megteszek ami a javukra lesz, még akkor is, ha saját károm lenne is.

Oh hiu ábrándok ködfosztlánya, a világ embereinek szavaiban bizni. A föld gyarló teremtményeinek hittem, kik rabjai az önzésnek, attól üzelve, minduntalan hasznukat féltve, nem érzik mások baját. Kik Ovid szavaival élve: „segítséget ígérnek és adnak a nyelvvel, míg bensőjükben az ellenkezőt gondolják, alig várva a kínálkozó ürügyet, hogy azt — bármily csekély is az — felhasználják szavuk visszavonására, mit megtartani eszük ágában sem volt soha, mert hasznot féltek.”

Árár számüzette Dzsellát, kinek egy régen elkövetett jótette miatt a korzsín méltóságát ígérte, csak azért, mert az éhező Dzsibóknak a királyi magtárakból kenyeret adott. A nagy ok meg volt és Dzsella ment. Az ürügy meglett, mehettem. Ma Hozsánna, holnap fészítsd meg! Ha nem akarunk csalatkozni, úgy Isten és magunk erejében bizunk csak. A világ ígér, hogy tegyél és elrug magától, ha teljesítetted kívánságát. A mór megtette kötelességét, a mór mehet. Nekem is az volt jutalmam, mi Dzsellának.

„Ne fizess oly mértékben Istenem, mint a milyen az érdem, mert elveszünk”, mondja a zsoltáros. Legyen úgy, mondom én is. Oh ne sújts miattam senkit. Pokolra hoztak, megyek.

Hirtelen felállott a zongorától, fizetett és ment. Semmi sem volt képes őt visszatartani. Elűnt a sötét éjben. A szél még jobban üvölt, sűrűbben hull a hó.

*

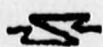
Délre kelve, hallottuk, hogy a nagy keresztnél egy embert találtak megdermedve és a kórházba vitték, személyleírása hasonlított az éjjeli vendégünkre.

*

A kórház elmebajos osztálya egy taggal szaporodott: egy 44—46 év körüli ember, arca becsesett, szeme révetegen ide-oda tekintő, fején kilencvenkilenc szegletű ócska kalap, csendes örült, nem bánt senkit. Egy padon ül, kis arany sziv a kezében, abban egy női arckép. Folyton azt nézi. Kezei imára kulcsolvák. Ha kérditek, mit csinál, azt feleli az arcképre mutatva: „Imádkozom Istenemhez azokért, kik ellenem vétettek”.

Más szót tőle egy év alatt még senki sem hallott.

Torma.

REGÉNY. — NANA.

— Annál rosszabb, szólt Nana végre. Ma délután írok neki. És ha nem kapja meg leveletem, holnap nem fogod bebocsájtani.

Zoe ezalatt halkán tipegett a szobában.

E közben a múlt est nagy sikereiről beszélt. Asszonya oly nagy tehetséget tanúsított; oly nagyon szépen énekel! Oh, az ő asszonya már nagyon nyugodt lehet a jövője miatt!

Nana, odakönyökölve párnájára, csak ismételt fejbólintásokkal felelt. Inge lecsuszott, felbomlott haja kuszáltan hullott mezitelen vállaira.

— Igaz, igaz! dörmögte. De mint várhatom be az időt? Ma bizonyára ismét ki leszek téve mindenemüi zaklatásoknak . . . Itt volt ma megint a házfelügyelő?

És most komoly dolgokról kezdtek beszélgetni. Három évnegyedért adósak voltak a házbérrel és a tulajdonos végrehajtással fenyegetődözött.

Legnagyobb bánata volt azonban Nanának a kis Lajos, gyermeke miatt, melyet már tizenhat éves korában szült és melyet ott hagyott Ramboillet környékén levő egyik faluban, egy dajkánál.

Annak az asszonynak háromszáz franknyi követelése van, mielőtt a kis Lajost átadja.

Miután asszonya, oly kegyes, hogy ügyeiről vele beszélgetett, ő is elmondja a maga véleményét. Első sorban is arról biztosítja asszonyát, hogy igen nagy vonzalommal viseltetik iránta.

Ő itt akar maradni, még a szükség napjaiban is, mert bizik asszonyának jövőjében. És most ellátta őt tanácsaival.

A mig az ember fiatal, mindenféle balgaságot elkövethet. De most nagyon ügyesnek kell lennie, mert a férfiak csak arra gondolnak, hogy asszonyának hódoljanak.

Oh seregestől jönnek majd el s asszonyának csak egyetlen szót kell szólnia, hogy hitelezőit kieléghesse és annyi pénzt kapjon, a mennyi csak kell neki.

— Mindebből még háromszáz frankom nincs, szólt Nana és ott vájkál hajának össze kuszált fonataiban. Háromszáz frankra van szükségem, még ma, azonnal . . . Nagyon bosszantó, hogy nem ismerek senkit, ki nekem háromszáz frankot adna . . . El akarnám küldeni Lenát asszonyt Rambouilletbe, hogy elhozza Lajoskámát. A gondolat, hogy e tervemet meg nem valósíthatom, elrontja tegnapi sikeremnek örömét.

Hogy valamennyi férfitü között, kik tegnap tapsoltak neki, nincs egyetlen egy sem, ki tizenöt Louist hozna neki! . . .

E percben megszólalt a villamos csengetyü. Zoe kiment, de nemsokára visszajött és bizalmasan szólt:

— Egy asszony!

Már vagy hatszor látta ezt az asszonyt, de úgy tett, mintha nem ismerné és nem tudná, mily viszonyban van ez az asszony oly hölgyekkel szemben, kik zavarban vannak.

— Meg is nevezte magát: Tricon asszony.

— Tricon asszony! kiáltott Nana. Ni! erről teljesen megfeledkeztem . . . Bocsásd be.

Zoe bevezetett egy öreg, magas nőt, ki göndör fürtöket viselt. Olyan volt a külseje, mint egy tönkrement grófnéé.

— Van ma valakim az ön számára, akarja?

— Igen . . . Mit fizet?

— Husz Lauist.

— Hány órakor?

— Háromkor. Jól van.

— Igen.

Most Triconné az időjárásról beszélgetett.

Oly száraz a járda, hogy az ember még gyalog is járhat. Még négy-öt egyént kell meglátogatnia. Azután egy névjegyzékre tekintett, melyet zsebéből vett ki és eltávozott.

Nana nyugodtnak látszott. Könnyü borzongás futott végig rajta és ismét belebujt meleg ágyába. Lasankint lehunyta félig szemeit. Mosolygott a gondolatnál, hogy másnap szépen feiöltözti majd Lajosnát.

Tizenegy órakor eljött Lerat asszony. Nana még aludt. Az ajtó nyílásának zajára felébredt és így szólt Laretnéhez:

— Majd elmész Rambouilletbe.

— Azért jöttem, szólt a néni. Tizenkét óra husz perckor indul egy vonat; azzal megyek majd.

— Nem, a pénzt csak később kapom. Majd reggelizünk és később fogunk a dologról beszélni.

Zoe egy fésülő köpenyt hozott be.

— Asszonyom, szólt suttogva, itt a fodrász.

Nanának egy csepp kedve sem volt, hogy öltözőjébe menjen, maga hívta hát be a fodrászt.

— Francis, lépjen be!

Egy tisztességes öltözetű ur lépett be és köszönt. Nana épen most bujt ki mezitelen lábakkal az ágyból. Nem nagyon sietett és karjait ki nyújtotta, hogy Zoe ráadhassa a fésülő köpenyt.

Francis, kinek nyilván nagyon is inyére volt a jelenet, méltóságteljes arcot öltött és várt. — Miután Nana leült a fodrász már végig ment a haján, így szólt:

— Talán még nem olvasta asszonyom a hirlapokat . . . A Figaró nagyon jó cikket közöl.

Magával hozta a hirlap egy számát. Laretné feltette szemüvegét, odaállt az ablakhoz és hangosan olvasta fel a cikket. Krónika volt az Fauchery

tollából, közvetlenül az előadás után írta: teljes két hasábot foglalt el, szellemes gonoszszággal telve a művésznő és durva csodálattal a nő iránt.

— Kitünő! szólt Francis ismételten.

Nana jót mulatott a bókokon, melyekkel a cikkben hangját illették. Fauchery különben kedves ember, a ki iránt hálásnak bizonyul majd cikke miatt.

Laretné asszony, miután a cikket elolvasta, kijelentette, hogy a férfiak mind magukban horhozzák az ördögöt. Nagyon megvolt elégedve célzatával és megtagadott minden további magyarázatot.

Francis időközben befejezte Nana fejdíszét. Köszönt és így szólt:

— Ma megfigyelem majd az esti lapokat. Mint rendesen, ugy-e ma is 5 és fél órakor jöjnek?

— Hozzon egy tégely kenőcsöt és egy font mandulát, kiáltott Nana utána.

A két nő, miután egyedül marad, visszaemlékezett, hogy még meg sem ölelték egymást és nagyon zajosan összeesőkolódtak. A cikk teljesen felhevítette őket. Nanát ismét elragadta diadalának láza. Oh! Mignon Rózának keserű napja lehet ma!

Miután Laretné nem akart tegnap elmenni a színházba, mert a mint mondá, gyomorgörcsöket szokott a színházban kapni, Nana kezdett neki mesélni diadaláról és hogy mint fekszik lábainál egész Páris. Azután hirtelen félbeszakította magát és azt kérdezte, hitték volna-e ezt akkor, amikor még a Rue goutte do'rtban csatangolt?

Laretné asszony a fejét csóválta. Nem, sohasem sejtettek volna ilyet. És most ő maga kezdett beszélni, komoly arcot öltött és kedves leányának nevezte Nanát. Azt mondotta, hogy a multnak vége és nem is kell rá többé gondolni.

Oh, piszkos mult az! Oly dolgok, melyekről beszélni sem kellene . . .

— Kitől is van a kedves gyermek? kérdé aztán hirtelen, élénk kíváncsisággal.

Nanát meglept ee kérdés és rövid habozás után így szólt:

— Egy urtól.

— Lám, lám! szólt a néni; azt mondták, hogy ennek kőműves az apja, aki megvert . . . Majd elmondod ezt egyszer nekem; tudod, hogy nagyon titoktartó vagyok. Ápolni fogom gyermeked, mintha herceg volna.

Laretné asszony visszavonult a virágcsinálás pályájáról és megtakarított filléreiből élt, hatszáz franknyi évi járadékja volt, egyik sőt a másik mellé rakva.

Nana megígérte neki, hogy csinos kis lakást bérel a számára és azonfelül száz frankot kap havonkint.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

A. J. Brassó. Köszönjük, hogy eleget tett felhívásunknak. Üdvözlét.

g. d. Nagykanizsa. Nagyon örültünk a sikerült cikknek. Köszönjük. Csak így tovább!

X. Y. Amint látja, e hóban károsítót nem jelentettek be, ugyszintén kollegára sem jött panasz. Tjálán mégis megjavulnak az emberek?

S. M. Ujvidék. A bejelentést, bár feltételes, tudomásul vesszük.

NYILTTÉR.*

„JÓ TETTERT JÓT VÁRJ“

mondja a szentírás.

Egyik régi kartársunk, ki valaha a jólét és vagyon között sohasem feledkezett meg nyomorban sínylődtő kartársairól, oly mostoha anyagi helyzetbe jutott, hogy alig-alig van meg betevő falatja.

Jószívűsége folytán, másokért való kezességek és jótállások, vagyonából kiforgatták s most maga is a könyörületes kartársaktól várja a segítyt, nehogy azonban e segítyvel is a dologtalanság látszatát keltse, mint még teljesen javaikorabeli nő, ki az éjjeli mulató minden ágában teljesen jártas, szívesen vállal foglalkozást, mint gazdasszony. Madam a vagy eféle minőségben, mint üzleti személyzeti vezető, szóval bármily ily irányu állást.

Szíves megkereséseket ez irányban, utalva a kartársak nemes jóindulatú szívére,

HOSZT FERENCNÉ címre

Nagykanizsa, Hunyady-utca 27. szám alá kér.

Nagykanizsa, 1914. augusztus 22-én.

Ajánlom, tekintetes szerkesztőség szíves jóindulatát kérve, alázatos tisztelettel (g. d.)

E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Eladó üzlet

házzal együtt. Szükséges tőke 12000 kor. Új épület, modern berendezés. Wigder iroda, Arad.

Bérbe adó

egy alföldi nagy városban, elsőrendű éjjeli üzlet, óvadék megkivántatik. Bővebbet Wigder iroda Arad. 109

Eladó

egy elsőrendű és kitűnő menetű éjjeli üzlet más vállalat miatt. Ára 9000 korona. Bővebbet Wigder iroda Arad. 110

Madám keresztesedik,

35-40 év körüli, jövedelem szép, fizetés nincs, elsőrangú éjjeli mulatóba. Cim a kiadóhivatalban.

Gazdasszony

azonnali belépésre keresztesedik.

Ajánlatok cimzendők:

Loinger Lipótné

Fehér-ház, Arad.

Ritka alkalmi vétel!

Csak amíg a kis készlet tart!

AZ

utolsó 600 doboz

a legfinomabb amerikai és francia puderek.

Átlagár: 40 fill dobozonként.

Megrendéseket továbbit: az „Ertesítő“ kiadóhivatala rad, Damjanich-utca 12. szám.

Eladó

egyedülálló üzlet házzal együtt. Ára 22.000 K
Átvételhez 8000 K megkivántatik. Hátralék meg-
egyezés szerinti részletekben — Wigder-iroda,
Arad. 113

Eladó

jömenetelü éjjeli üzlet házzal együtt. Ára 9000 K
Átvételhez 4000 K szükséges. Hátralékot a bank
előlegezi. Wigder-iroda, Arad.

Eladó

elsőrendü üzlet visszavonulás miatt. Egyedülálló,
konkurrencia nélkül. Ára 9000 korona. Az át-
vételhez feleösszeg elegendő, hátralék havi rész-
letekben, Wigder-iroda, Arad. 114

A gyors meggazdagodás titka megtudható Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet — BIHARI J.
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 14. szám.

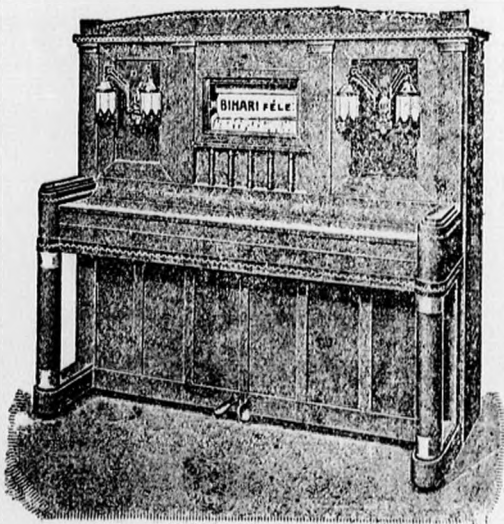
Állandóan nagy mintaraktár!

Minden érdeklődőnek vétel kötelezettség nélkül be-
mutatjuk működésben úgy villany, mint sulyra beren-
dezett, tehát üzemköltség nélküli zenéinket a melyekért

öt évi jótállást vállalunk!

Csekély havi rész-
letfizetésekre és he-
tenkénti hengercse-
re. Zenéinkben a mo-
dern technika min-
den, vívmánya, man-
dol'n, xylophon, he-
gedű, stb. be van
építve. Meghívásra
az ország bármely
részében felkeres-
sük az érdeklődőket

Pénzdobásra jár. te-
hát önmagát kifizeti.
Nincs kockázat.
Havibérlet 20 koro-
nától feljebb.
Használt automaták
félárban.

RÉZBUTOR

minden kivitelben nagy választékban. Ágybetétek vas-
kerettel K 12' — Ágybe'etek fakerttel K 7' — Vasmosdók
5 K tól feljebb. Vaságyak sodronnyal az éjjeli mulatók
céljaihoz megfelelők, féregmentes 36 koronától feljebb.

Löbovits Jakab

vas- és rézbutorgyáros

Budapest :: Telefon hiv. József 14-22.

Főüzlet: VIII., D bozi-u. 21.

Műhely: VII., Aréna-ut 34. Raktár: VIII., Teleki-tér sátorsz. 192.

Paplan és matrác

a leggazdagabb kivitelben minden színben megrende-
lésre és raktáron kapható a legolcsóbb árak mellett.

Alexander Dezső

paplan- és matrác-készítő

Budapest, Csengery-utca 62/a. szám.

Megrendeleseket levelező-lap útján is eszközölök.

Illatszerek!

Kozmetikai cikkek, arc- és kéz-
ápolási szerek, szappanok.

Fésűk, fogkefék, hajkefék, haj-
tűk, hajbetétek, hajcsofok.

Fertőtlenítő-szerek, irrigátorok,
vatták és általában az összes szak-
mába vágó dolgok a legolcsóbban
beszerezhetők

„HEZ”

illatszernagyáruhá. :: Buda-
pest, VIII., Kőfaragó-utca 7.

Árjegyzék ingyen bérmentve!

**Ki akar üzletet
venni?**

**Ki akar üzletet
bérbe venni?**

Szakértelemmel közvetít:

WIGDER SAMU

Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Utólagos díjazás. Válaszbélyeg megkivántatik

Sürgőnycim: WIGDER ARAD.

Rézbutor,

vasbutor és háztartási cikkek.

Zománc edény különlegességek rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett Rézágy, vaságy, éjjeli szekrény, sodrony ágybetétek. Butorok fényezése és javítása elfogadtatik. — Kivánatra árjegyzéket ingyen küldök, esetleg személyesen is megjelenek. A raktár vételkényszer nélkül bármikor megtekinthető.

Somogyi és

Társaság **Telefon**
22—66.

Budapest, VII, Holló-utca 1. szám.

Eladó

éjjeli üzlet Szlavon vidékén. A tulajdonos nagy vagyont szerzett. Visszavonulás miatt 5000 koronáért azonnal átvehető. Bővebbet Wigder iroda Arad. 103

Eladó

jó menetelű éjjeli üzlet olcsó áron, 2000 korona tőkével azonnal át is vehető. Olcsó házbér. Bővebbet Wigder iroda Arad. 105

Eladó

üzlet az ország leglátogatottabb fürdőhelyével kapcsolatos nagyközségben családi okokból ujonnan épült házzal együtt. Wigder-iroda, Arad.

Átadó bérlet

egyedül álló, elsőrendű éjjeli üzlet, előrehaladott kor miatt. Szükséges tőke 8000 korona. Bővebbet Wigder iroda Arad. 112

Eladó

az ország egyik legszebb és jövedelmezőbb éjjeli üzlete házzal együtt 85000 koronáért. Szükséges tőke 20000 korona. A hátralék olcsó kamattal törleszthető. Bővebbet Wigder iroda Arad. 111

Eladó

Erdély legnagyobb gócpontján egy elsőrendű szolid üzlet betegség miatt. Szükséges tőke 10000 korona. Bővebbet Wigder iroda Arad. 106

Eladó

Szlovóniába egy kitűnő menetelű éjjeli üzlet, engedélyezett italmérséssel, olcsó áron. Ára 3500 korona. Bővebbet Wigder iroda Arad. 108

Eladó

hiányos vezetés miatt egy erős menetelű üzlet. Szükséges tőke 5000 korona. Bővebbet Wigder iroda Arad. 107

BUTOR

mahagoni, palisander, kőris, cseresnye, bükk és diófából, elsőrendű kivitelben; legolcsóbban készpénz vagy részletfizetésre elsőrendű minőségű RÉZBUTOROK állandóan raktáron

Klein J.

butorkereskedő BUDAPEST,

Akácfa-utca 30. szám,

(Wesselényi-utca sarkán.)

Madám

elsőrangú éjjeli mulatóba
azonnali belépésre kerestetik.
Ajánlatok AZ ÉRTEBITŐ
kiadójába kéretnek.

Díjmentesen küld

*madámat,
gazdaaszonyt*

az „ÉRTEBITŐ“ szerkesztősége: Arad,
Damjanich-utca 12. szám.

Beraktározásból vissza- Szendrő és Stein
maradt teljesen új és beraktározási
keveset használt :: vállalat

zongorák

minden elfogadható ár-
ban eladó.

Telefon: József 30—80.

Budapest, VII. k.,

Kertész- u. 38. sz.

Loinger Lipót

Arad.

Haller 8. szám, Fehér-ház.

Az Ön érdeke!

hogy szobaberendezési szükségletét olcsó
pénzért beszeresse.

Az éjjeli mulatóhely tulajdonosai **10 szá-
zalék** árkedvezményben részesülnek ha
az „Értesítő“ című lapra hivatkoznak. Az
árjegyzékben felsorolt ábrák állandóan rak-
táron vannak. Rézágak 60 koronától fel-
jebb, féregmentes kovácsolt vaságyak 40
koronától feljebb, mosdóasztalok, sodrony-
ágybetétek, sezlonok, afrik matracok, pap-
lanpk, toilett tükrök és asztalok legolcsóbb
gyári árban

SZUDÁR DEZSŐ

vas- és rézbutor-gyáros. Telefon 127-80. Budapest,
gyár: VII. kerület, Akácfa-utca 13. szám.
főüzlet: IV. kerület, Semmelweis-utca 27. szám.

Brüll Géza

Budapest, Akácza-utca 13. szám.

Különlegességek saját készítményű színház- és fantázia kosztümökben.
Nagy választék fehérneműekben és ágyneműekben. — Telefon szám 35—49.

Figyelem.

Figyelem.

Felhívom a t. mulatótulajdonos urak figyelmét dus választéku modern

szalonkosztüm-gyűjteményemre,

*melyet mindenütt díjtalanul bemutatok vételkényszer nélkül
Levélbeli meghívásra rögtön megyek*

Nagy raktár

fehérnemű, cipő- és harisnya-különlegességekben.

Kedvező fizetési feltételek.

Brüll Géza Budapest

Akácza utca 13

Gerő Márton

BUDAPEST,

VI., Király-utca 22. sz.

TELEFON 164-62.

Felhívja a t. üzletes urak és hölgyek figyelmét állandóan nagy raktáron levő SZALON SELYEM RUHÁK, BLOUSOK és PONGYOLÁK, valamint COSTÜMÖKRE. — Saját kelméjükből is pontosan, jutányos árban műhelyemben készítetnek.

Vidéki megbízások kifogástalanul lesznek szállítv .

Dijmentesen

*zongoramestert azonnal küld
előfizetőinek AZ ÉRTESITŐ
iroda és szerkesztősége Arad,
Damjanich utca 12-ik szám.*

Zongoramesterek dijmentesen

állandóan alkalmazást nyernek az „Értesítő“ irodája által **Aradon, Damjanich-utca 12. szám alatt.** A helyüket változtatni óhajtó zongoramesterek tudassák címüket irodánkkal

**Aki üzletét
el akarja adni!
Aki üzletét
bérbe akarja adni!
gyorsan, sikeresen**

forduljon

Wigder Samu

közvetítési irodájához

Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Utólagos díjazás. Válaszbélyeg megk' vántatik

Sürgőnycim: WIGDER, A A I.

Bársonysima, fehér, tündöklő szép
lesz az arc a

Rozsnyay-féle „Serail“

készítmények hatásától.

Serail arckenőcs (zsiros).

Ezen bőrtisztító kenőcs igen régi, kitűnően bevált előírás alapján készül, s nemcsak a bőrre, de ami a fő az egészségre is teljesen ártalmatlan. Csak éjjel használandó. 1 kis tégely 70 fillér, 1 nagy tégely 1 korona 40 fillér.

Serail-crem.

Ápolja, puhítja az arcbőrt, és ennek fiatal, üde színt és bársonyszerű finomságot ad, óvja a bőrt a zord idő és a nap káros befolyásától, eltávolítja a bőratkákat és májfoltokat, megszünteti az arc- és orrvörösséget, segít fiatalos üdőségünket sokáig fenntartani. 1 tégely ára 1 kor.

Serail-pouder.

A pouder 3 színben van (fehér, rózsza, crem) s mint valamennyi Serail készítményem, teljesen ártalmatlan hatású alkatrészekből áll. Ez a pouder nemcsak mint nappali és bálipouder, de mint felülmulthatatlan arcszépítőszert is az összes készítmények fölé helyezendő. Egy doboz ára 1 korona 20 fillér.

Serail-szappan.

A legjobb és legkellemesebb szappan, amit a kozmetika e téren produkált. Nagyon tartós, kellemes hatású bőrpuhító. Egy darab ára 70 fillér.

Serail-hajszesz.

Megerősíti a már laza haját, előmozdítja növekedését, használata után a fej korpásodása teljesen megszűnik. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Anosmin.

Mindazok részére, kik az oly kellemetlen láb vagy hónalj izzadásban szenvednek, legjobban ajánlható és igen megbízható szer. Egyszeri használat véget vet a bajnak. 1 doboz 1 korona.

„Mihava“

kitűnő óvszer, gummi, legfinomabb tucatja 2 korona.

Kapható

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Aradon.

GERŐ ADOLF FIA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Ajánlja a legjobban elismert Gerő féle

■ *szalon czipőt* ■

minden színben a legmérsékeltőbb és szolid árak mellett.

A LEGELŐKELŐBB SZALÓNOK ÁLTALÁNOSAN
MEGCSODÁLT HANGVERSENY-ZONGORÁIT

Sternberg Armin és Testvére

CS. ÉS KIR. UDVARI

HANGSZER-GYÁR

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 60.

saját palotájából szállítja 10 évi írásbeli jótállással! A vételár kedvező havi részletekre felosztva törleszhető. Kevésbé használt hangverseny zongoráinkat — raktáraink túltömöttsége miatt — potom árakban árusítjuk. Kérjen ezekről levélbeli ajánlatot. Villamos pianók 2000 koronáért és feljebb. Zongora-Orchestrionok 400 koronától. „Phonopiano“ művészi nűanszirozású zongorajátszó készülékkel, zeneismeret nélkül bárki játszhatja a legnehezebb klasszikus zenei remekeket is!

Harisnyák

és Tricotárak legszebb kivitelben, legolcsóbb árban kaphatók KOVÁCS VIKTORNÁL BUDAPEST, VII., Király utca 15. sz. Vidékre sokat szállít.

KISÉRELJE MEG

mielőtt szalon-kosztümeket otthon készített

RUSZNYÁK

divatáruházából, Budapest, Király-utca 21. sz. Telefon 102-99. egy próbarendelést tenni, mert a legújabb szalon kosztümök vannak raktáron

A LEGUJABB DIVATLAPOT A CÉG KIVANATRA INGYEN KÜLDI.

Nyomatott az „Arad és Vidéke” könyvnyomdájában Aradon.